

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

Fel säga upp riksdagsanställd som spelade in säkerhetssamtal

Publicerad

25 JAN 2024

Riksdagsförvaltningen anses, enligt tingsrätten, ha gjort det antagligt att en medarbetare ur säkerhetssynpunkt inte var lämplig att inneha en säkerhetsklassad befattning på grund av att han har försökt spela in och spelat in säkerhetssamtal i hemlighet samt kritiserat kolleger. Däremot skulle han ha erbjudits omplacering till icke säkerhetsklassat arbete.

Riksdagsförvaltningen (RDF) är en myndighet som har till uppgift att underlätta riksdagens arbete. RDF består av sju avdelningar. Inom kammaravdelningen finns riksdagens internationella kansli (RIK).

Den nu aktuella 53-åringen påbörjade en anställning den 1 oktober 2005 som internationell rådgivare vid RIK. Denna tjänst var säkerhetsklassad. Hans anställning övergick den 1 april 2006 till en tillsvidareanställning. Under perioden den 1 november 2007 till och med den 31 mars 2008 var 53-åringen tjänstledig för att tjänstgöra vid Utrikesdepartementet (UD) som politisk sakkunnig.

Därefter återgick han till RIK. Han var placerad vid talmansstaben från och med oktober 2009 till och med september 2015 där han bland annat arbetade för Per Westerberg och Urban Ahlin. Från och med den 1 oktober 2015 till och med den 17 januari 2017 var han återigen tjänstledig. Han återgick till sin anställning den 18 januari 2017 och samma dag sjukskrev han sig. Han har sedan dess varit sjukskriven på heltid.

Den 7 december 2017 publicerade Dagens Nyheter (DN) ett avslöjande reportage om den dåvarande talmannen Urban Ahlin som bland annat rörde kritik mot Urban Ahlins ledarskap och anklagelser om sexuella trakasserier. I slutet av september 2019 publicerade 53-åringen en satir om talmannen.

I början av oktober 2020 påbörjade 53-åringen arbetsträning vid riksdagens utredningstjänst (RUT). Arbetsträningen avbröts i förtid i slutet av mars 2021. Därefter beslutades det att han i stället skulle arbetsträna vid RIK. Inför arbetsträningen genomförde han ett säkerhetssamtal den 15 september 2021.

Samma dag fattades ett säkerhetsbeslut av vilket det framgick att mannen inte klarade säkerhetsprövningen. Den 16 juni 2022 hölls ett andra säkerhetssamtal med 53-åringen. Den 30 juni 2022 fattades ytterligare ett säkerhetsbeslut av vilket det framgick att han inte heller denna gång klarade säkerhetsprövningen. RDF erbjöd mannen omplacering den 7 juli 2022 med en svarsfrist till den 11 juli 2022.

53-åringen begärde och beviljades anstånd att besvara omplaceringserbjudandet till och med den 14 juli 2022. Den 15 juli 2022 skickade RDF varsel och underrättelse om tilltänkt uppsägning till 53-åringen. Personalansvarsnämnden (PAN) beslutade den 19 september 2022 att mannen skulle sägas upp från sin anställning av personliga skäl. Han sades upp den 22 september 2022 med sista anställningsdag den 2 april 2023.

53-åringen har väckt talan i tingsrätten och begärt att uppsägningen ogiltigförklaras.

Han har begärt allmänt skadestånd för brott mot 7 § LAS, diskrimineringsersättning enligt DL, samt skadestånd för kränkning av hans yttrandefrihet enligt artikel 10 Europakonventionen. RDF har bestritt käromålet

Domen i Stockholms tingsrätt är på 102 sidor. Den första frågan är om RDF gjort det antagligt att 53-åringen inte var lämplig att inneha en säkerhetsklassad befattning. RDF har i denna del sammanfattningsvis gjort gällande att mannen ur ett säkerhetsperspektiv inte var lämplig att inneha en säkerhetsklassad befattning på grund av de uppgifter som han lämnat under säkerhetssamtalen och hur han svarat på de frågor som ställts, att han inte kunnat släppa konflikten med Urban Ahlin, att han haft begränsade sociala kontakter, att han framfört kritik mot politiker, beslutsfattare och enskilda medarbetare vid RDF samt att han har försökt spela in det första säkerhetssamtalet och spelat in det andra säkerhetssamtalet.

RDF anses inte ha gjort det antagligt att 53-åringen ur säkerhetssynpunkt inte var lämplig att inneha en säkerhetsklassad befattning på grund av hur han svarade på frågorna under säkerhetssamtalen.

RDF har heller inte visat att mannen hade begränsade sociala kontakter privat och på arbetsplatsen och han var inte olämplig ur säkerhetssynpunkt på grund av att han inte hade släppt konflikten med Urban Ahlin.

RDF får dock anses ha visat att 53-åringen har framfört kritik mot enskilda medarbetare vid RDF. Däremot saknas det utredning som visar att han har riktat kritik mot andra än politiker och beslutsfattare vid RDF förutom mot Urban Ahlin, som redan har behandlats.

Missnöje med sin arbetsgivare eller sin arbetssituation kan vara ett sådant förhållande som kan påverka risk och mottaglighet för utpressning och utgör därmed en sårbarhet i säkerhetshänseende. Detta gäller särskilt om missnöjet uttrycks vid flera tillfällen inför flera andra personer.

RDF får anses ha gjort det antagligt att 53-åringen ur säkerhetssynpunkt inte var lämplig att inneha en säkerhetsklassad befattning på grund av att han framfört kritik mot medarbetare vid RDF.

I avsaknad av mer preciserade uppgifter om vilka uppgifter som 53-åringen har lämnat under säkerhetssamtalen som har haft betydelse för säkerhetsprövningen, är det inte styrkt att mannen har lämnat uppgifter under säkerhetssamtalen som har haft betydelse för säkerhetsprövningen utöver de uppgifter som redan behandlats.

Tingsrätten anser däremot att 53-åringens agerande att försöka spela in det första säkerhetssamtalet

samt att spela in det andra säkerhetssamtalet trots att han vid båda tillfällena ombetts att lämna ifrån sig mobiltelefonen gör att hans pålitlighet ur säkerhetssynpunkt med rätta har kunnat ifrågasättas. RDF får därmed anses ha gjort det antagligt att mannen ur säkerhetssynpunkt inte var lämplig att inneha en säkerhetsklassad befattning på grund av att han har försökt spela in och spelat in säkerhetssamtalen, i hemlighet.

När det gäller omplacering har det inte varit möjligt att anpassa arbetet vid RIK på ett sådant sätt att placering i säkerhetsklass inte behövdes. I denna situation kan det inte anses skäligt att kräva att RDF bereder 53-åringen annat arbete inom ramen för hans arbetskyldighet. RDF har därmed inte haft en skyldighet att omplacera honom på RIK.

Frågan som tingsrätten har att ta ställning till är huruvida det har varit möjligt och skäligt att erbjuda mannen ett annat arbete inom RDF som inte krävt säkerhetsprövning. Enligt tingsrätten har mannens agerande mot RDF inneburit en klar överträdelse av vad som är acceptabelt i ett anställningsförhållande. Vid bedömningen av om det trots hans misskötsamhet varit skäligt att kräva att RDF omplacerade honom ska hänsyn tas till orsaken till hans agerande. Han har varit sjukskriven sedan januari 2017. Han har Aspergers syndrom, depressiv episod, tvångssyndrom och Chrons sjukdom. Vid tidpunkten för misskötsamheten var han sjukskriven på heltid. Det får anses framgå av utredningen att orsaken till hans kritiska mejl var hans missnöje med och frustration över RDF:s hantering av hans rehabiliteringsprocess samt hur han behandlades under det första säkerhetssamtalet som hölls med honom. Orsaken till hans agerande såvitt avser de kritiska mejlen talar därmed för att det funnits en omplaceringsskyldighet för RDF.

Tingsrätten gör bedömningen att mannens agerande visserligen förtjänar allvarlig kritik men att det ändå inte var av sådan beskaffenhet att det inte skäligen kunde krävas att RDF beredde honom annat arbete inom RDF som inte krävde säkerhetsprövning.

RDF anses inte ha styrkt att 53-åringen erbjudits ett skäligt omplaceringserbjudande. RDF har därmed inte fullgjort sin omplaceringsskyldighet. Med hänsyn till detta finner tingsrätten att det inte förelegat saklig grund för uppsägningen av 53-åringen.

Det är inte styrkt att 53-åringen har avböjt omplaceringserbjudandet. Med hänsyn till detta finner tingsrätten att det inte förelegat saklig grund för uppsägningen heller på denna grund.

Uppsägningen av honom ska därmed ogiltigförklaras.

Mannen får dock nöja sig med 30 000 kronor i skadestånd. Övriga yrkanden avslås. Hans ombud får skäligen anses tillgodosedd för ombudsarvode med ett belopp motsvarande hälften av vad de begärde, 271 timmar då det begärda beloppet framstår som ”anmärkningsvärt högt”.

Mikael Kindbom

Instans: Tingsrätterna

Rättsområden: [Diskriminering](#), [Anställning](#), [uppsägning och avskedande](#), [Ordning och säkerhet](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter